

Lục Tinh Tân Văn

六省新聞

NGUYỄN-V. CỎA

ADMINISTRATION
111 RÉDACTION:
Société Anonyme, 183 BIS 1er Étage

GIÁ BÀN:
Mỗi năm 6000
Sáu tháng 3 000
Ba tháng 2 000

Mua báo thì kể từ ngày
mùng 1 và ngày 15 mỗi tháng
tất phải trả tiền trước.

MỖI TỜ LÊN BÀ RA SẴ:
NGÀY THỨ HAI NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU

Mỗi số báo là 0 04

TELÉPHONE N° 374   Adresse télégr.: LUCITE-814308

GIÁ BÀN:
Mỗi năm 75 00
Sáu tháng 4 00
Ba tháng 2 25

On s'abonne sans frais dans
tous les bureaux de poste.

POUR LES ABONNÉS, s'adresser:
À SAIGON: Aux bureaux du journal
À HANOI: Aux bureaux du Troup-
éco-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les
contrats de longue durée. Les
prix sont payables d'avance

MỤC-LỤC

1. — Trộm cướp.	7. — Phần quân báo
2. — Đầy Tàu A. Sarraut.	8. — Thiên địa hội.
3. — Thế giới Tân văn.	9. — Saigon địa cảnh.
4. — Chương trình.	10. — Hường truyền.
5. — Tòa đại hình.	11. — Thông báo.
6. — Khóa học Luân lý.	11. — Oan kia theo mail.

TRỘM-CU'ỐP

Volts et Pirateries

Phép riêng trừ khử

Trộm cướp sát nhân là một điều ghê gớm ai nghe đến cũng buồn, vì nó cũng là một sự biến có trong xã-hội. Người ở trong một xứ thái-bình thịnh-trị như xứ Nam-kỳ này, thật ít nghe mà cũng ít thấy. Trừ ra mấy năm sau đây, người đã nhậm tait, cho đến một đứa nhỏ cũng đã nhậm tait, nên khi nghe nói đến trộm cướp sát nhân, không lấy chi làm kỳ lạ. Hiện thời, từ phương như một, không có (tính nào là lính dân an; mà nhứt là trong chốn thủ què, trộm cướp rất lấy lòng, cho hay đầu cũng có lính thủ đồn, đầu cũng có làng, có tòng. Có mà chi? Nếu cứ lẽ này mà xét, thì có làng, có tòng, có linh-trang, có sung-ống thuốc-đạn đó để làm gì? Phải biết đời văn-minh, trộm cướp cũng văn-minh nữa mà! Chẳng thấy dùng súng giả như xưa, trộm cướp dùng giẻ dùi rỗng súng thiết. Thử xem có ai có đám ãn cướp nào là đám không có súng 12 16 năm ba cây và súng sáu lòng để dùng khi gặp rút? Nếu trộm cướp có khi giải như vậy, thì mạnh mẽ lắm, còn sợ ai; lại chúng nó cũng có mưu mó, chẳng đánh chỗ gần tòng, gần làng, gần đồn, cứ mãi chỗ xa mà đánh. Đòi dưng xa bao nhiêu, liệu bề lính và làng tòng tới tiếp thì chúng nó đã hòng đi mất. Còn như rút mà bươm chưa kịp, phải ngộ trán với làng tòng và linh thủ đồn, thì chúng nó bắn đùa lại với. Tôi chẳng nói bèo nào thua bèo nào, tôi chỉ biết chắc đều này: là làng tòng với linh thủ đồn, tuy cũng hết lòng lo việc nước việc dân, nhưng mà cũng còn nghĩ đến nhà cửa vợ con, chỉ như kẻ cướp làm trán đồ từ sanh há húy. Tại vậy đó mà làng tòng linh-trang đầu đống sơ hơn, súng ống thuốc đạn nhiều hơn, cũng phải nhượng đường cho kẻ cướp, huống chi là binh khí của kẻ cướp mạnh hơn nhiều. Tại vậy đó mà quân trộm cướp chẳng kể làng tòng ra gì, ý thể dọc ngang, làm càng ngày càng lỏng. Đã vậy thì chớ, luật hình lại hay rộng dung nên nhiều khi chúng nó bị bắt đầu tới

quan, vì biết hẳn chúng nó là ãn cướp sát nhân, mà không đủ bằng cứ, chúng nó có thể mượn trang-sư bảo chữa đến đền (cả bít nghĩa, của ời có mà tiếc chi) tòa tha bổng ra, hoặc phạt tù năm bảy tháng một đôi năm rồi về, hiệp đảng làm lại nữa. Ấy là cơ lam cho kẻ cướp chẳng kiên, cứ lấy nề đó mà nói: "May thì làm giàu trong một đêm, chớ may lấy của đó mà lết đường, dầu chẳng khỏi tội thì cũng ở tù năm bảy tháng một năm, có đến đời gì mà sợ!"

Chớ chi: Công cao quan thưởng trong, tôi cả luật phạt nghiêm, thì có đầu, chẳng kể những đám trộm cướp sát nhân đã qua rồi, duy kể mấy đám sau đây. Cái-chie là chỗ gần châu-thành Bentre, gần quan gần làng, mà kẻ trộm đám vào cắt cỏ thì Phó-tông Kinh mà lấy của: thì có đầu kẻ cướp giật giồng dây hàng kinh mới (thuộc kinh Cholôn) mà chặn ghe giữa ban ngày, đánh một lần năm bảy mươi chiếc. Có kẻ nói tại Annam, người ở trong chốn thôn-quê, có súng không hay giữ gìn, để lọt vào tay trộm cướp, hoặc đưa súng cho trộm cướp dâng người không mà chia của, nên trộm cướp mới có đủ khí-giác để làm ra cơ đồ. Tôi chẳng cần cho lời luận ấy sai; thật cũng có quá vậy song chẳng phải nhiều (Cây bắt quá thì năm bảy cây, cây bắt thiếu thì năm bảy cây). Trộm cướp ở đâu cũng có. Há chẳng tưởng chúng nó có thể mua súng ống thuốc đạn dưng hay sao? Tôi tưởng dưng chúng nó mua dưng; chẳng mua nữa, chúng nó kẻ kia làm cho chúng nó mua dưng luôn-luôn; mà tôi lại dưng tướng cách mua của chúng nó để hơn cách người cầm giấy phép. Chớ chi: Ai cũng nhìn biết rằng: trong tay mà sung đồng tiền, đầu lòng đời trắng tay đen khố gì. Hề đời mà trong đồng tiền chừng nào thì dễ cho kẻ có tiền làm gian chừng bấy: Di tiền vì non nghĩa, di tiền vì kẻ sách, di tiền vì sanh nhai, hề có tiền trong tay, đầu khi muốn mua ai cũng dễ, chẳng lựa súng ống thuốc đạn là vật dùng mà

Đầy tàu Albert Sarraut

Tin giáy-thép của quan Thuộc-địa thượng-tho, gởi qua cho hẳn Toàn-quyền như vậy:

Tôi lấy làm hân hạnh mà được nghe, sự đầy chiếc tàu đầu hết của Tổng-pháp mà đóng tại Basin Saigon. Tôi đang lòng lắm về sự toàn thịnh mà để tên tôi cho chiếc tàu, thì nó sẽ đối với sự sáng tạo trường cửu cho qui Thuộc-địa ta.

Xin ngài nói lại dùm với thầy thợ Tây-Nam hết thầy, tôi xin mừng cho chúng nó, và tôi mừng oan chúng nó lắm. >

Kìa như đám ử cướp sát nhân trong Chợ-lớn, Đới-Bầu mới bắt dưng trong đêm 17 rang mả 18 Avril đây, vụ cơ bót còn dang tra vấn, ai đưa súng hay là bán súng cho nó và súng đó của ai? Nếu chẳng sợ làm rối dang tra vấn, mà ra khó cho cơ bót và quan Bồi-thăm, thì tôi chỉ nghĩ tên; tuy vậy mà tôi cũng chẳng bỏ qua, xin thuật sơ đôi tiếng.

Đêm 17 Avril, Đới-Bầu đi với một tên lính kín, tới nhà ông già Long, ở cuối đường trước ga xe lửa Mỹ giáp với làng Lagrandière Ông này trước làm kỹ lục sở Thương-Chánh Trung-kỳ, sau dưng hồi hưu đường Lão, mới về Saigon mà nương náu. Để ở ăn cũng eo hẹp, vì mình có bệnh hời. Ông mới sanh nghề buôn phân, chú khách lấy lời; ông cũng có một giá tuồi xuân, dưng bán lúa xanh treo giá. Đới và lính tới nhà bắt dưng một giá dưng gian manh đang nằm ngồi với ông Hối ra mới hay là cần dân cướp của giết người trong Cholôn. Dân về bót, tra ra, thì tên gian manh ấy khai súng và thuốc đạn dùng ãn cướp đó của ông già Long bán cho nó và nó cũng có khai mấy tên dưng lóa. Bắt ông già Long; sáng 18 Avril cơ dưng về xét nhà, lấy thùng thuốc đạn.

Nghe ông già Long khai rằng: Súng và thuốc đạn ấy của một người Tây-nhon tên là G... gởi cho ông. Rồi sao ông lại dám đem mà bán đi? Tôi cũng có hỏi, cơ hỏi như vậy, nư tiếng kêu truyền chẳng sai.

Rằng người Tây ấy là người đã cơ quen ông làm công, khi việc đó là cơ sập rồi, tên G... còn thiếu liền dưng của ông. Rồi lại tên G... này cũng không nơi tá túc, mới đem hết cơ thuốc về nhà ông mà gởi. Ông bán thuốc chia với tên G... của xai cho quá ngày tháng và trừ cơ tiền trong tên G... còn thiếu ông. Thế đó cũng tại tên G... bằng lòng. Khi bán hết đồ, mới lần tôi súng ống thuốc đạn. Nhưng mà nếu ông già Long vô tình, thì thiếu chi chỗ bán, thiếu chi người mua, lại đem mà bán cho kẻ cướp sát nhân. Vậy thì sự bán ấy chẳng phải ông già Long, vô ý, không cố tình dưng lóa.

Lấy đó mà suy, thì việc kẻ cướp muốn cho có súng ống thuốc đạn rất dễ, lại chẳng phải tại lời người trong chốn thôn quê lo dưng và tham

lãm chác quày.

Tóm lại, Nhà-nước cũng đã hết lòng trừ khử mà trừ không hết. Càng ngày lại càng thấy trộm cướp lấy lòng, Cũng bởi luật tòa rộng dung như lời tôi đã nói trên kia, rên những dân bắt lương dưng lừng mà sanh lòng ác. Cũng chỉ quan làm như vậy, tướng cũng có thể mà trừ bót. Phải xét, trong một đám ãn cướp, chẳng phải thầy đều biết cầm súng. Nên mỗi khi đi đánh đàu, thường chọn đưa biết cầm súng bản mà giao súng. Vậy thì khi bắt dưng, tòa chẳng cần tra đưa đầu đàu, cứ thẳng cầm súng sát nhân đó là đầu đàu mà thờ. Kêu án cho tội luật, chẳng nên chể chãm chừ nào. Còn người bán súng hay là trao súng cho nó, đều có cơ chi chữa mình, cũng kêu dưng án với kẻ cướp cầm súng sát nhân ấy.

Làm như vậy, tuy nhiên nói bọn không đưa náo dưng xướng tái cầm súng, vì cầm cũng súng mà phải bị tội nặng nề hơn, thì ít nó sanh nature, không đưa náo dám lãnh. Còn kẻ bán súng hay là cho mượn súng mà phải bị đồng án với tên sát nhân, thì những người có súng, dưng làm tâm thể nào, cũng không dám làm sự quấy.

Ấy là phận tòa; còn như phần bên chánh-trị, tôi tưởng chẳng chi hay hơn là cho tòng làng, rộng quyền chân dân, mà trừng trị đám cơ đồ. Hai nửa người cơ công cao, xin mau trong thường mà làm cho nóng chí. Như Đới-Bầu bắt dưng đám này, cũng nên thường cũng cho rõ ràng, như hai người làm của xuống tỉnh để cơ đàu Chén Cáo-miền ãn cướp mà làm cho thấy đó vậy. Ấy là luật dưng cơ trừ khử bạo.

L. H. MUU.

Khi nào có việc chi hi hạ
muốn đi dưng quan-khách
nh chẳng dưng vợ SAM-
bank Chamai như
Thư đưa
Thì làm sao mà cho phi tinh
vui vẻ dưng
Rượu lấy có một mình bằng
Denis frères trừ mà thôi.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

ba tại Làoan giao về tỉnh Hatién, thê Ng.v.Tho xin thối.

Ngày 14 avril 1921

Thầy Huỳnh công-Cương thơ ký hạng nhì ngạch Chánh-phủ Namky, giao về tủng sự tại khám đường Saigon, coi kho thê cho ông Delmad.

Thiên-địa-hội

KHÔNG GIẶN KHÔNG CHẤ, THÌ LÀM BẬY LÀM BẬ

Một việc xảy ra tại tỉnh Mỹtho như vậy, nghĩ mà buồn quá cho kẻ làm bậy làm bạ.

Nguyên ngày 11 Avril quan Biện-ly tiếp được một bức thư của tên Khuê ở làng Bình-son, nói như vậy :

Bàmm quan lớn,

Tôi cúi xin dâng cho ngài rõ, tên hương-trưởng Tý ở làng Bình-son, có lập một hội kêu là Thiên-địa-hội, chủ ý nó nghịch với tẩn-trào này.

Đã có nhiều người vô hội rồi, bởi vậy ngày 25 Mars, Tý mới đầu ba chục người ở mấy làng gần cũng có tới đó nữa mà dãi tiếc. — Trong việc Tý hăm he hết, thầy, như ai sai chạy thì chết, phải đồng-tâm hiệp ý mà vận động sự loạn này, rồi khi mãn tiệc Tý bắt mỗi người phải thê hết thảy.

Tôi cũng vắng mà làm theo chúng nó, đóng hết 4 đồng-bạc, nhưng tôi sợ ở tù, nên phải chơngai hay, xin ngài cho người xét nhà tên Tý, như tôi nói gian cam chịu tội

Bức thư cho quan Liên lý như vậy, nên ngài thấy đó có tình quá quyết,

sai phó cho sở Sơn-dâm tra xét, đòi Tý đến hỏi Tý chối hết mà cũng không rõ hội ấy ở đâu nữa.

Xét nhà tên trong lục-binh có một bốn sáu trương giấy đầy những chữ ngón, chữ Tàu, qua vữa, lưa, dưng đồng bao-lúa có cái ống tre, dưng 9 cái tờ vào hội, cũng giống như cái tờ của Khuê vậy, bày tờ khác nữa lớn hơn, và một tờ giấy trắng cũng có chữ, và có vẽ ba cây cờ trắng có rằn đỏ cũng có chữ nữa. — Tang tích như vậy mà Tý cũng chối hoai.

Hỏi chứng thì nhiều người cũng khai như Khuê, cho nên phải lưu giam Tý mà tra hỏi nữa.

Thiệt giả tra nữa sẽ ra, nhưng thâm nghĩ, cái hội Thiên-địa này trong đồng thường hay có, quá 15, hội kia rồi, bị phạt, hội khác nổi lên, có hoai không làng kia, thì xóm no, không hết được, không phải chú ý làm giặc giã gì, chủ ý tủng tiền, làm bậy uống rượu, ăn thịt mà thôi, nhưng quên cái trọng hệ của nước nhà, đã phá khuấy trong xóm làng, lại làm mất công các quan tra hỏi. — Coi cái thân mình nhẹ như lông, coi làm quan, làm vua như hát-bộ, — không hiểu được phép gì mà trưng trị cho hết, cái tệ này, hết ăn cướp, ăn trộm thì lại sanh làm bậy làm bạ như vậy hoai.

Duẩn quá, — on tên Khuê này trong thơ nó nói nó sợ ở tù mà khai, như không ở tù thì nó sẽ làm sao?

Hai lễ ngạn gian chưa rõ — Cũng có thầy rồi, nhiều đám ganh nhau một chức làng mà mưu mô sanh sự

Muôn bán

Một số ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trầu bô đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djirin gần ga chừng 7 ngàn thước.

As nhiều mua và hỏi bốn-quần.

L. T. T. V.

Casino de Saigon

Nhà hát bóng Casino, là một nhà hát có danh tiếng trong cõi Đông-Pháp, mỗi buổi chiều, thứ năm, đều đổi bản hát mới, hiện nay hát tuồng « Le fils de la nuit » có 12 hồi. Vậy kính mời quý khách, đến xem giải muộn.

Cáo thị

Hội Vinhlong Thương-nghê công-ty, kính cho đồng-bang hay rằng emiêc tàu « Phan Nuôi » của hội sẽ khởi sự đưa bộ hành và chở hàng-búa, kể từ ngày 13 Decembre 1920, từ Saigon đi Nam vian và ghé Mytho, Vinhlong, Sadee, Bết-sét Cãi-tau-thượng, Caolanh, Chợ thủ, Hong ngư, Tân châu, Vinh-xương, Vinh-lô, và Denam.

Tàu rộng và lớn chia ra làm ba hạng xin đồng-bang chiếu cố dặng giúp nhau cho nên việc.

Tại Saigon đi mỗi ngày thứ tư và thứ năm. Tại Nam vian đi mỗi ngày chầu nhứt bảy giờ sớm mai.

TIỆM ANNAM
Đông giầy và may y phục Langsa
Lê-văn-Bến, Kế-nghiệp
 cho nhà PHU-TOAN
 17-19, Rue Amiral Courbet
 (Halles Centrales)
 SAIGON

Entrepôt de Cholon
 IMPORTATION-COMMISSION
 71, Rue Tong-đốc-Phuong
BÁN SỈ — BÁN LẺ
Vải lụa.
 Bô hộp — Rượu chác, — Rượu ngon — SỮA NESTLÉ — Champagne DELBECK — Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (củ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris
Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — Chemise — Bóp da — Dao bàn — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách
 Hàng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chủ ý đặt.
 Giày thép đế tấc: Paulhieu-Cholon
 Giày thép nôi: 667.
 Le Directeur: Paul HIẾU
 Officier d'Artillerie Coloniale démissionnaire
 Croix de Guerre

Nº 159 FEUILLETON DU 20 AVRIL 1921 ROMAN

OAN KIA THEO MÃI BA MƯƠI HAI ĐÊM HỒ-CÁNH-TIÊN tự thuật

Đêm thứ hai mươi sáu (Tiếp theo)

« Đổng-hồ điem từ: Hồ-cánh-Tiên ngừng mà lóng tai nghe đêm điem. Đêm đủ bốn tiếng chuông, Hồ-cánh-Tiên ngó tới mà lắc đầu và nói rằng: « Trời gần sáng rồi, Lê-qui-hửu cho phép tôi ngừng để lại tới mai sẽ tiếp. Bây giờ Lê-qui-hửu hãy về nghỉ ngơi, kéo mệt. » Đứt lời, Hồ-cánh-Tiên cảm tay tôi mà đưa tôi xuống lầu, rồi cùng nhau từ giã.

« Về nhà tôi thắm nghĩ chuyện công lạ đường; ai đời người đã chết rồi mà còn hiện tại. Có phải vì Hồ-cánh-Tiên, khi thức Hai-Châu dậy mà hỏi tra cổ tích, bao nhiêu trí não đều chăm chỉ vào nói oan của Thi-Hương, nên thầy hình Thi-Hương trước mắt chúng? Lý khí phải — Mà nếu nghĩ cho phải vậy thì lẽ kia mới nghĩ cho sao? — Hai-Châu, trước đã chối từ, sau rồi sao lại chịu? Chừa khai ngay; lại đó bộ và để tôi sợ sét, dường như có ai đứng một bên, lấy cương quyền mà khỏa tra nằng vậy.

Nàng lại nói: « Thưa chi, để thủng thủng tôi khai ngay. » Chi đó là ai? — Có phải Thi-Hương đó chăng? — Nếu

chịu cho rằng phải, thì phải chịu cho hình mà Hồ-cánh-Tiên thấy trước mắt kia là hình của Thi-Hương, vì oan mà hiện hồn về đó, còn như nói, nếu tin vậy dĩ-đoan, thì phải tìm cơ chắc vì sao Hai-Châu khai ngay, và cách ngồi nói có hơi sợ hãi? Nghĩ cũng khổ mà biện luận cho ra phải chăng. Nếu mượn phép học bên Âu mà đoán, ắt phải cho hình Thi-Hương mà Hồ-cánh-Tiên thấy hiện tại đó là bởi trí não chăm chăm mà thầy; còn như Hai-Châu mà khai ngay và cách ngồi nói có hơi kinh hãi, bởi Hai-Châu bị lương tâm mình ép phải, cũng như học làm quỷ, lương tâm mình cũng không nghe; lương tâm theo tâm, rồi hàng ngày, nay gặp dịp ép đoán dĩ-đoan.

Lấy theo tẩn học mà đoán, thì vậy cũng chưa ắt trúng lý, nhưng mà tẩn dĩ-đoan cũng không tìm dĩ-đoan, phải tìm tội cho nhọc trí. Căn biết con mưu của Hai-Châu toan tính cùng Khâu-thị ra sao; làm sao mà trao thơ cho Hồ-cánh-Tiên; làm sao mà chữ viết in chữ của Thi-Hương, in dán tới Hồ-cánh-Tiên cầm coi mà không biết? Vậy bây giờ đoán mới đẹp mà nghĩ an, đợi tới hội đàm sẽ biết.

Đêm thứ hai mươi bảy
 « Tôi lại, rồi cho tôi bị khách cảm chơn, thật tôi ngồi không an dạ. Tôi chẳng hề quên bẹn với Hồ-cánh-Tiên.

Bởi có, tôi ngồi luận đàm mà mắt thường liếc ngó đồng-hồ, sợ có một nơi trê giờ mà Hồ-cánh-Tiên không đợi. Lòng mình lo sợ như vậy, nên có một hai phút, tôi ngồi có hơi lơ-lãng, cười nói cóng lơ-là; khách biệt tôi có việc tự, lòng lo lẽ học, nên kiến sợ về, để tôi thông thả. Đưa khách ra cửa, trở vào coi đã quá tám giờ, tôi liền sửa bước ra đi, tới Hồ-cánh-Tiên cho kịp. Đến nơi, ngó lên, đã thấy Hồ-cánh-Tiên đứng ngắm trăng tối bên cửa sổ. Tôi ngó Hồ-cánh-Tiên mà nghĩ mình mới mau thẳng lên lầu, để tiếng tiếng than, sự trê bước để người mới đợi.

« Tiếp tôi vào phòng, Hồ-cánh-Tiên mới tôi nhậu tra giải lao, rồi ngồi đàm đạo. Trước cũng để mặt đối câu truyện nói xấp về đầu óc của tôi, rồi sau mới tiếp: »

« Nay Lê-qui-hửu, khi tôi nghe hai Cháu nó khai việc nó chớ hai cái thơ tình của Đậu-chánh-Tâm mà cái để làm bằng có, cho đến khi nó kể việc nó dụ con tôi ở nhà của tôi là con Khâu-thị, thì tôi đã biết cái mưu gian của nó hại tôi, nhưng mà tôi xét chưa ra, vì sao thơ ấy lọt về tay con Ba-Tru trao cho tôi, và tôi cũng chẳng biết sao, tôi chẳng phải ngu, mà không trí hiểu để làm tin đũa thê. Tôi nóng nghe; bởi vậy khi nó dứt chuyện của nó kể cùng con Khâu-thị, thì nó nghĩ có hơi ngán ngừ, tức thì

tôi tiếp hỏi: « Minh nói vậy rồi con Khâu-thị nói sao? Việc ác tại bởi ai? Kể ai bày, mưu ai chỉ? »

« Nghe hồi, hai-Châu ngược mặt ngó tôi, mắt rung đôi giọt mà tiếp rằng: « Tại con Khâu-thị-Thanh. . . . . »

« Mới mở miệng nói tại con Khâu-thị-Thanh, tôi liền thấy Hai-Châu lách mặt rồi cười đầu, dường như né dạn ai đánh. Hoàn nằng quá tiếp: »

« Thưa chi, tôi khai ngay; đến cơ này, tôi chẳng còn dám giấu chi gian gian. Khi tôi thuật chuyện như vậy rồi, con Khâu-thị nó sắc con dưới, đứng dậy mà nói như sau đây: »

« Nếu vậy vậy, còn chớ chi nữa. Chẳng ra đây mà sửa cho an; »

« Thi-Hương đã chẳng nghĩ tình nghĩa chừng gì công có từ ân, đành hòa gian công giương rọi lại con. Khuyết cho có rồi rồi gỏi chấu, Có còn tiếc chi, nghĩ chi mà chàng Mưu phá lại cho tang cho hại? »

« Thôi. L. H. MUU.

TRUYỆN OÁN-HỒNG-QUẢN

thứ nhì in mới rồi, cuốn thứ ba còn đang tiếp. Xin mua xem.

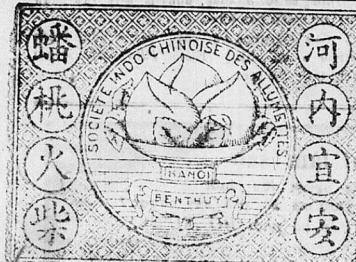

CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SÙNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH St-Étienne
 Mã thời

Mons F. MICHEL, CAFFORT Successeur & đưong SAIGON Catinat số 36

Có Ban SÙNG
 đồ thờ và đủ kiểu. BÌ.
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
 và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
 Luc-Châu muốn mua vật chi thì xin đi thơ như vậy:
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. - SAIGON

một minh nhà
Denis-frères
 đại-lý cả ĐÔNG
 pháp thứ hộp
 quet này

quet này khắp nơi đang pháp bán là một sa nhỏ một hộp mà thôi

Ai muốn mua sý (en gros) các hàng lụa Bắc-kỳ (Soieries du Tonkin) ???

Như : Lãnh rộng tròn, bông lãnh hẹp, địa minh bằng, minh què, xiên bông đơn bà, bông tiêu, bông hột mè, lượt lông, xiên trắng 7 chỉ sa tron, sa bông, lụa các thứ, nhiều minh gò, v. v. màu măng, bông phàn lá cây, đen, trắng hột mè.

Nên viết thơ tức thì cho tiệm **Maison Tonkinoise Đông-Thịnh**, Rue de la Soie, n° 4 d Hanoi, mà mua.

Tiền sý mới chế ra thứ ảnh 1 cây 2 áo dài đủ mọi màu tốt và chắc lắm, khăn tua bằng nhiều minh gò và ghế thonet, ghế chao (Rocking-chair) bằng mây nhẹ mà coi ngộ lắm.

Buôn bán thiệt thà và đã tính giá riêng rất hạ cho mấy nhà mua sỉ đang kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy tiền (échantillons) cũngặng, hay à mua khi mít thì gò, viết thơ lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng đả cho bạn hàng; (clients) chẳng hề tính mắc bảo giờ.

Gởi *contre remboursement*, song gởi một phần tiền trước hay là gởi tiền trước thì sẽ đặng trừ 2% về cái phần tiền đã trả trước đó. (Toute avance de fonds aura droit à une remise de 2%).

Gởi mandat trước xin để như dưới đây:
Madame LUONG-NGOC-BÁN, 4 Rue de la Soie à Hanoi.

Vin Tonique et Bi-nutritif

du Docteur RIP
 VỆ SÀNH LƯUỮ CỦA LƯƠNG Y RIP CHẾ

Thứ thuốc rượu này là một vị đại bổ gân cốt càng là tăng kiện tinh thần bất kỳ là bao nhiêu tuổi đến uống đặng cả. Nhưng kẻ tuổi cao khi lực suy giảm, vội thầy ngày xưa đã bồi môn hệ uống rượu này vô, thì tất đặng cử lão thành đổng, mặt mày tươi tét, coi trẻ lại mạnh hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược: đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần, hệ uống rượu này vào thì mau mẽ lã liệt, da thịt đỏ sĩa, thân thể tráng kiện.

Giá mỗi vò là ba đồng bạc.
 Cả trữ tại tiệm thuốc tây ở đường Marins số 190 Cholon, dépôt Pharmacie Franco-Chinoise 190 rue des Marins Cholon.

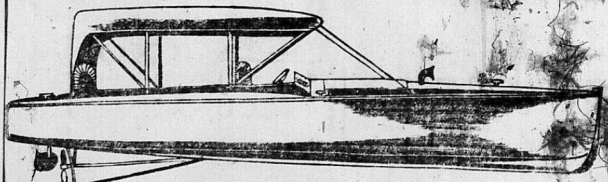
ARMÉE VIETNAM
HONG-BEANG
 SAIGON
 Le Directeur Général:
LIM HONG-BEANG

SAIGON
 N° 80
 Le Sous-Directeur:
YEUNG KAI PHU

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Bột heo mới (Jambon Australia) hiệu «Cavendish Ham» mới thơm và ngon hơn thứ khác.
 Bơ (Butter Australia) hiệu «Fairfax» hoặc bơ xanh mi hoặc sữa đậu nành đặng cả.
 Rượu trắng và rượu chắt đỏ (Médoo) bán Bordeaux gỏi què.
 Rượu chắt đỏ thứ 04, năm 1906 và năm 1911 hiệu Chamberlain.
 Lãnh đen (Bière noire) hiệu The Dog's Head Siam uống bổ huyết.
 Nước uống hiệu «Jama» có thứ ngọt và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hàng.
 Thuốc điều hiệu «The Dreamer» mới gỏi 30 điều hút không khô cổ và thơm tho.
 Cigarettes Malasia: Anna Victoria, London, Ambreros và Epierros.
 Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huế-kỳ đủ các hiệu.
 Đầy trên đặng cho ócê nhà này xây lãnh và dầu sơn trắng như Nue-kỳ.
 Những đồ kể trên đây thì có một minh hàng này làm đại-lý một hàng Đàng mã thời.
 Hay đến tiệm hàng này hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

CANOT HƠI

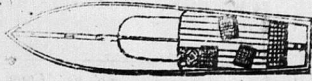
Đề chở chuyên mau lẹ,
 đề tuần du diên địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với
 Société Franco-Annamite des Anciens
 Etablissements

Charles BARDON

Sté Anonyme en formation
 Quai de la Marne SAIGON (Khánh-hội)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI «POPULAIRE» KẸP LẢ AUTO-GLISSEUR S5 620

Chắc chắn đóng kỹ càng giáng đẹp Khỏa lướt lẹ làng sạch sẽ. Giá rẻ

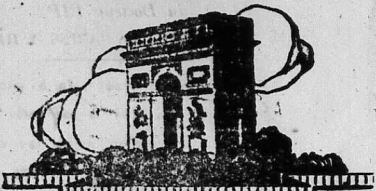

NGƯỜI SÀN BÀN NHƯ MUỐN BÁN CHO CHẮC CHẮN SÀN XA VÀ CON THỊT PHẢI CHẾT LIỀN THÌ HÃY ĐẾN HÀNG

ông L. CAFFORT
 ĐƯỜNG CATINAT
 MÀ MUA SÙNG ĐỦ HIỆU
 KIỂU ĐƯƠNG THỜI Ở THÀNH
SAINT-ÉTIENNE
 GỞI LẠI CÓ HƠN 1000 CÂY TRỌNG KHO

VÌ BÌNH THÒ

Phải uống thuốc

PULMOSERUM BAILLY

Tại phổi mà HO, rồi sanh NÓNG LẠNH, RÁT HỌNG, NẮNG NGỤC, vì những người có tuổi thì lại HỒ NHIỆU, óan nhò thì lại sanh ra có BAN này BAN kia.

Thuốc PULMOSERUM của ông Bailly, là một thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng như vậy.

Đã có dùng trong các Nhà thương, và mấy Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.

Có hơn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng dùng nó.

Cách dùng : Một muỗng súp, sớm mai. — id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên : PULMOSERUM BAILLY 15 Rue de Rome à Paris, kéo lăm. Có bán trong các Tiệm-thuốc Langsa.

Lời rao cho chữ ông trông tia

CHỦ HIẾN, và BÁN LÚA GẠO CÙNG ĐỪA KHỔ v.v.. v.v..

Hãng Emile PEYSSON ở nơi hàng rạp hát Tây, gần nhà hàng Continental tại Saigon, cho chữ qui ông chữ vương. chủ ruộng lỵ-châu đặng hay rằng hãng ấy có trữ bán một thứ thuốc trừ hết thảy những loài Chuyết rắt nên màu nhiệm. (Chuyết đống, Chuyết lác, Chuyết công, con sóc v.v.. v.v..) Nội trong cõi Đông-pháp duy có hãng này trữ bán thuốc ấy mà thôi. Thứ thuốc này bán tại LABORATOIRES BATERIOLOGIQUES « LE RATINOL ET VIRUS DE CHRISTMAS » Số nhà 17 đường Caiseul, Paris.

Trừ Chuyết trong một mùa ruộng chỉ dùng chừng 3 cục thuốc « Ratinol » có ích hơn là để nó phá hại mỗi mùa ruộng có tới 30 đống, như là mấy vạ chứa lĩa gạo nhiều hơn nữa.

Chữ ông trong Lạc-châu muốn dùng thuốc « Ratinol » tại hãng Emile PEYSSON sẽ giới và chỉ cách thức thế nào.

Phải làm sao
Cho những người yếu đuối
cho hết thảy những người mà bộ phận suy nhược?
Phải TRỪ BỆNH và phải BỔ SỨC

La SOLUTION PAUTAUBERGE

là một thứ thuốc rất hợp dụng vì trừ độc thì có vị Créosote, bổ sức thì có vị Chlorhydrate Phosphate de chaux. Không phải là thuốc này thì hiện trị bệnh cảm mạo, bệnh ho gió, bệnh ho rét, bệnh cá rừ, bệnh đau vặt thần. Lắm cho ăn biết ngon và bổ sức, trừ tuyệt đám đống cục và ngứa bệnh HO LẠO

L. PAUTAUBERGE, 10 rue de Constantinople, Paris, số nhà được phép.

MỘT TẮT QUANG-ÂM MỘT ĐIỂM VÀNG

Người văn minh chừng nào thì ngày giờ càng quý báu chừng nào, cho nên câu tục ngữ Langsa rằng : « Le temps, c'est de l'argent » (Một phút quang âm một điểm vàng). Bởi thế mà nước văn minh nào bây giờ đều lập ra xưởng đồng tâu, xe lửa, xe hơi, tàu bay, xe máy đạp v. v. được để

thấu bớt đường gải và ngày giờ không trễ nữa. Đường ấy thì dù rõ cái ngày giờ của nước văn minh qui báu là đường nào. Bởi vậy cho nên người làm việc lớn lao ra ngoài thì dùng tâu, xe lửa, xe hơi, còn người làm việc trong kinh thành, quán, huyện, thì thường hay dùng xe máy đạp, của hãng CAFFORT ở Saigon rue Catinat số 38, thật là một hiệu xe đã chắc chắn mà lại tốt đẹp

vô cùng, không có hiệu xe nào bì kịp.

Hãng CAFFORT có bán hai hiệu xe máy đẹp hiện, **ALCYON** và **MERCULE**. Hai hiệu này đều rành hiệu Langsa, đã chắc mà lại mau hự và giá lại rẻ : như hiệu **MERCULE** thì từ 60\$, sắp lên, còn như muốn mua tối hạng như ở đó phụ tùng, xin mời đến tại hãng này để nghiên

RƯỢU QUINA SKOS

Là một thứ rượu, dễ uống vô cùng tốt lăm, đã có mùi thơm mà lại bở ngon khi. Chẳng bắt chước ai mà chế nên nó, mà nó tốt, cũng không rượu nào bì nó được.

Bán tại hãng Établissements Du-marest, d'Indochine Saigon.

Truyện mới

TÔ-HUÊ-NHI, 1 & 3 trọn bộ : 0 \$ 25

OẢN-HỒNG-QUẦN, cuốn 1 : 0 \$ 25

Bán tại nhà in l'Union 157, đường Catinat — SAIGON.

HÃNG ông P. Ribeyrolles et Co

10, Place du Chateau d'eau, Saigon số 10 gần giếng nước Saigon

Có bán máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.

Thay mặt cho hãng ông F. H. SCHULE.

Có thợ ráp máy giới ở tại hãng **MÁY TỐT CHẮC**. — Ai muốn sắp để thế nào, thì chỉ giùm không ền tiền công.

BÔNG LẬU NHỜ RƯỢU

(Longevity grâce à une liqueur)

Hiện nay giá bán nước Hút-kỳ có một vài hiệu đã nổi 95, mà lại còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chắc chắn, ăn nói sôi sảng, cả ngày ngoài trời ngoài đồng coi tới làm công chuyện.

Ngày nay có một người đi uống ông, bởi thế cho biết tại đâu ông nạp được tuổi cao mà sức lực không giảm bớt. Ông giúp các ông bà già yếu, cả đời tôi trước khi ăn cơm lấy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là một thứ rượu trường sanh bổ tâu.

Người khách nghi ngờ cũng có lòng mà sức lưỡng tha như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đến thì rượu Quina Gentiane mà dùng mỗi bữa. Thấy ba nhà đi mua đi tham sanh, cũng ben rừ nhau đi mua lấy đem về nhà uống bổ quanh năm. Có bán trong các tiệm hàng xén (epiceries).

Rượu chắc hảo hạng của **AUGUSTE MATTEI** làm tại bên xứ Corsica, đã ngon vô song mà lại ngọt vô cùng. Ai mua thì phải hỏi cho đặng tên **AUGUSTE MATTEI**. Rượu này một Bông-đương chỉ có một mình hãng Denis Frères trữ mà thôi.

AI MÀ ĐUNG THUỐC HUỒN của ông **Lương-y DEHAUT** mà **XO** thì chẳng cần chi phải **CỦ AN** mà an dưỡng lòng phòng. Thuốc Huồn này dùng lăm và đã dùng rất ăm thắm.

Bán tại Nhà-đang Lương-y DEHAUT, 17, Faubourg St-Denis, Paris, và khắp trong các tiệm thuốc ở các bán.

Tại chỉ dùng có một thứ **MÁY NHÌ** mà thôi giầy này **GIẤY VÀN THUỐC ĐIỀU** của một mình hãng **Denis Frères đại lý khắp cả Bông-đương.**

Certifié à l'usage de
Trois mille et
Saigon le 20 Avril 1921

Saigon — Imp de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VAN CỬA